

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 067 129/99 - 03404
Signatura: bf7ws201

Oblastní pracoviště č 06
Okresní pracoviště Děčín

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola/zařízení:	Gymnázium Rumburk, Komenského 10
Identifikátor ředitelství:	600 010 279 IZO 047 274 603
Ředitel(ka) školy/zařízení:	Mgr. Roman Kroutil
Zřizovatel:	MŠMT ČR
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Děčín
Termín inspekce:	3. až 5. května 1999
Inspektoři:	Ing. Josef Toman a Marcela Zavoralová
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Podmínky a průběh vzdělávání
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Schválené učební dokumenty, tematické časové plány, třídní knihy, vybrané předepsané písemné práce, vnitřní řád školy, ostatní dokumentace související s výchovou a vzděláváním

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Ve škole je k dispozici 12 kmenových učeben.

Odborné učebny tvoří - posluchárna fyziky, písárna, hudebna, kreslárna, výpočetní technika, Laboratoře biologie, chemie a fyziky a tělocvična.

Kabinety jsou zaměřeny na - zeměpis-dějepis, fyzika, chemie, přírodní vědy, český jazyk, tělesná výchova a civilní ochrana, matematika.

Ostatní prostory školy tvoří tělocvična, žákovská i učitelská knihovna, sklad učebnic, kanceláře (zástupce ředitele a ekonomická), sborovna, aula a ředitelna.

Protože kapacita školy je vyšší než skutečný počet žáků, je uvnitř budovy dostatečný prostor pro bezproblémový pohyb studentů i pedagogů. Pouze v některých třídách naplněných 29 žáky může vznikat dojem, že není prostoru nazbyt. První lavice v takových třídách jsou potom velmi blízko poměrně vysokého stupínku, a tak úhel pohledu z této pozice na stojícího vyučujícího je poněkud nepřírozený. Tuto skutečnost ale ČŠI nepovažuje v žádném případě za problém ani za negativum. Prostředí udržované historické budovy působí na studenty důstojně a esteticky pozitivně.

Z vnějších prostor patří škole ještě volejbalové a fotbalové hřiště včetně běžeckého oválu.

Poznámka: Vedení školy upozorňuje na nevyhovující tělocvičnu co do velikosti i vybavení, a navrhuje řešit tuto situaci výstavbou nové malé tělocvičny vybavené posilovnou a zároveň rovněž upozorňuje z hlediska bezpečnosti na nevhodně umístěný poměrně hluboký odvodňovací příkop v blízkosti volejbalového hřiště.

Z didaktické techniky je škola vybavena deseti zpětnými projektory, pěti videorekordéry, třemi učebnami s vestavěným audio-okruhem a dvěma učebnami s TV okruhem a LCD panel. Zmíněná didaktická technika je v přiměřené míře využívána.

Během inspekce bylo možno zaznamenat snahu o renovaci a doplňování poměrně zastaralého inventáře laboratoří.

V učebně výpočetní techniky je instalována poměrně kvalitní počítačová síť NOVEL 4.1 s řídicím počítačem Pentium a 16 žákovskými počítači – 14 ks. jsou řady 486 a dva 386, tato však mají nedostatečnou kapacitu paměti a jsou daleko za hranicí životnosti. Počítače fungují v operačním systému WINDOWS 95 a jsou vybaveny softwarem MS Office (Word, Excel) a Visual Basic, což zhruba postačuje pokrýt požadavky výuky. Problémy v tomto směru, dle sdělení vedení školy, jsou spojeny zejména s obměnou, resp. modernizací, antivirovou ochranou, možnostmi, resp. nemožnostmi provozování Internetu a v dalším programovém vybavení. Vyučující vidí ještě další problém v hodinové dotaci Informatiky a výpočetní techniky, která je zařazena pouze jako dvouhodinový předmět v prvním ročníku čtyřletého gymnázia. Toto je však interní problém tohoto gymnázia, protože dle současně platného učebního plánu pro čtyřletá gymnázia je jak hodinová dotace, tak i zařazení předmětu do příslušného ročníku zcela v kompetenci ředitele školy a jeho poradních orgánů.

Nelze říci, že materiálně-technické podmínky výchovně vzdělávací činnosti na tomto gymnáziu jsou na špičkové úrovni, umožňují však celkem solidně plnit učební program.

Hodnocení průměrné.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Rozvrh hodin je sestaven v souladu s vyhláškou MŠMT ČR č. 354/1991 Sb. o středních školách. Výuka začíná v 7 05, mezi vyučovacími hodinami jsou přestávky desetiminutové, po druhé vyučovacích hodině je zařazena dvacetiminutová přestávka. Při výskytu většího počtu vyučovacích hodin v jednom dni je dodržena odpovídající polední přestávka pro jednotlivé skupiny žáků.

Pitný režim je zajištěn jednak nápojovým automatem, jednak provozem školní jídelny, která poskytuje možnost zakoupení nápojů. Vzhled tříd je různě ztvárněn dle názorů konkrétní třídy, při výzdobě je žákům dána volnost, takže některé třídy skutečně odrážejí život školního kolektivu, jinde je výzdoba spíše neutrální. V každém patře mají žáci k dispozici relaxační koutek, kde tráví volné hodiny, popř. se shromažďují v průběhu přestávek.

Z estetického hlediska působí škola celkově velmi pěkně, jedná se o historickou budovu se zachovalým a dobře udržovaným starým zařízením. Čistotě provozu napomáhá i umístění šaten ve sklepních prostorách budovy. Všichni vyučující mají kabinety, sborovna slouží ke konání porad a pedagogických rad, či jiným setkáním. Normativní posouzení využívání prostoru pro účely výuky nebylo realizováno, protože v dokumentaci školy není závazný posudek hygienika k užívání objektu.

Psychohygienické podmínky jsou v chodu školy respektovány, vybavení školy je pečlivě udržováno. Negativním zjištěním je absence závazného posudku hygienika k užívání objektu pro účely výuky.

3 Hodnocení personálních podmínek

Z pohledu odborné a pedagogické způsobilosti sledované podle počtu odučených hodin vypadá situace následovně:

S úplnou, tj. odbornou i pedagogickou způsobilostí je odučeno 85% hodin, jen odborně (bez pedagogické způsobilosti) dalších 11%, neodborně ale s pedagogickou způsobilostí jsou vyučována 3% hodin a zcela neodborně a nepedagogicky zbytek, tj. pouze 0,5% hodin.

Věkové rozložení sboru, kdy téměř dvě třetiny vyučujících (64,7%) je ve věku do 45 let, nad 55 let a v důchodovém věku jsou pouze 2 z celkového počtu 34 pedagogů, lze hodnotit velmi příznivě. Fluktuace vyučujících nebyla zmíněna vedením školy jako problém.

Vzhledem ke skutečnosti, že výuka plných 96% odučených hodin je zabezpečena vyučujícími buď s plnou (odbornou i pedagogickou) nebo alespoň s odbornou způsobilostí a rovněž i jejich věkové rozložení je možno shledat jako velmi pozitivní, lze hodnotit personální podmínky na této škole jako nadprůměrné. S tímto hodnocením koresponduje i vyváženost pedagogů podle pohlaví, kdy přesně polovinu (17 ze 34) tvoří muži.

4 Plnění učebních osnov

Ve zhlédnutém výběru přírodovědných předmětů (matematika a fyzika), výchov (občanská a hudební výchova) a zeměpisu lze konstatovat, že předložené tematické plány nebyly v rozporu s platnými osnovami (osnovy předloženy v elektronické podobě) a jejich plnění bylo vcelku s těmito dokumenty v souladu. Pokud byl v některých případech přeci jenom zaznamenán jistý skluz (např. ve fyzice II.B., matematice VI.A a II.C), byl tento způsoben z různých důvodů neodučenými hodinami. V těchto hodinách se pohybuje jejich plnění co do počtu odučených hodin od začátku školního roku vzhledem k jejich týdenní dotaci v průměru kolem 80%. ČŠI i přesto konstatuje, že ani tak není ohroženo plnění učebních osnov.

V průběhu výuky českého jazyka a literatury a cizích jazyků v porovnání se záznamy v třídních knihách nebylo shledáno neplnění učebních osnov.

Učební plány ve sledovaném výběru tříd a předmětů jsou v podstatě plněny. Uvedený zjištěný mírný skluz v některých třídách ještě nenarušuje splnění učebního programu gymnázia v tomto školním roce.

Průměrné hodnocení.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Přírodovědné předměty (matematika a fyzika), výchovy (hudební a občanská) a zeměpis

V rámci časových a rozvrhových možností této modulované orientační inspekce byl navštíven ve vyučování reprezentativní výběr tříd, předmětů a vyučujících tak, aby byl poskytnut obraz o kvalitě výuky v těchto předmětech. Zároveň byly zhlédnuty některé předepsané písemné práce z matematiky a některé laboratorní protokoly z fyziky.

Zhlédnuté hodiny matematiky a fyziky byly většinou charakteristické tradičními metodami a přístupy, povětšinou frontálním opakováním, převážně pak bez výrazného

hodnocení, a pokud byla probírána nová témata, převažoval klasický výklad za větší či menší spolupráce se třídou. V žádném případě však nelze říci, že by se vyučující v hodinách dopouštěli nějakých zásadních didaktických chyb a žádnou ze sledovaných hodin nelze označit jako podprůměrnou, i když v některých případech jisté rezervy v metodických přístupech bylo možno zaznamenat. Týká se to např. využívání opakovacích hodin pro hodnocení při zapojování většího počtu žáků, což se ostatně týká i hodin výkladových. Názorné pomůcky byly ve třídě při hodině příležitostně k dispozici (např. modely těles při procvičování rovinných řezů) a tyto mohly být možná ještě ve větší míře využívány. Rezervy lze dále ještě také spatřovat v problémovém pojetí výuky, zejména tam, kde je možno se opírat o jisté penzum encyklopedických znalostí a v promýšlení příkladů, jejichž zadání a posléze i výsledky přímo souvisí s praktickými zkušenostmi žáků.

Předepsané písemné práce z matematiky jsou ve všech třídách pravidelně vypracovávány a kontrolovány. Jejich úroveň zadání vcelku odpovídá deklarované kvalitě gymnazijního vzdělávání. Kriteria hodnocení v písemné podobě předložena nebyla, byla sdělena pouze ústně a způsob opravy včetně hodnocení tomuto prokazatelně odpovídal. Studentům jsou tato sdělována rovněž verbálně před začátkem vypracování, v nižších ročnících víceletého gymnázia jsou při zadání zapsána na tabuli (během inspekce nebylo možno prokazovat). Při namátkové podrobnější kontrole bylo v jednom případě zjištěno, že tato čtvrtletní práce z matematiky byla zadávána již 1.10.98, a že ne vždy tyto obsahují reprezentativní výběr probírané látky za příslušné období (zpravidla chybí geometrické úlohy). Ne každá práce také obsahuje písemnou opravu chybných řešení, dle sdělení vyučující zaznamenávají si žáci tyto opravy do sešitu (nebylo během inspekce prokazováno).

Všechny tři zhlédnuté hodiny fyziky neměly klasický průběh, dvě z nich byly poznamenány doháněním skluzu zmíněného již v předcházející kapitole a třetí byla vlastně hodinou předposlední před maturitním volnem. I z tohoto však lze usoudit, že požadovaný učební program je plněn. Kromě již zmiňovaných rezerv byly v této souvislosti ještě shledány rezervy v počtu a kvalitě vypracovávání protokolů z laboratorních cvičení.

Na základě uvedených skutečností hodnotí ČŠI úroveň výuky matematiky a fyziky jako průměrnou ve srovnání s ostatními gymnázii.

Zhlédnutá hodina zeměpisu byla velmi dobře připravena a vedena. Jako velké pozitivum možno označit pravidelně zařazované referáty na zadávaná zeměpisná témata, čímž se mj. také procvičuje a vylepšuje úroveň mluveného projevu. V hospitované hodině bylo referováno o Finsku. ČŠI v této souvislosti vřele doporučuje při výběru zemí, jež mají být tématem referátu, upřednostňovat oblasti, o nichž se aktuálně ve sdělovacích z různých důvodů neustále hovoří. V průběhu hodiny byla rovněž zařazena sondáž na trvalost vědomostí a studenti vcelku dobře obstáli. Snad mohla být při výkladu k dispozici na tabuli vhodná mapa (žáci byli odkazováni více-méně na školní atlas).

Hospitovanou hodinu zeměpisu lze posuzovat jako nadprůměrnou.

Navštívená hodina hudební výchovy byla plná rozmanitých činností a žánrů se spontánním zapojením celé třídy. Obsahově odpovídala požadavkům v souladu se schválenými UD. Dle názoru ČŠI by však neuškodilo více kázně a organizovanosti jednotlivých činností, kdy v některých částech hodiny převažoval nekontrolovatelný hluk a zmatek..

Zhlédnutou hodinu lze zhodnotit z hlediska zapojení a aktivity žáků i profesionality vyučujícího jako nadprůměrnou, avšak z pohledu kázně a organizovanosti jako podprůměrnou.

Český jazyk a literatura

Výuka českého jazyka a literatury je z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti zabezpečena velmi dobře (100 %). Hospitace v hodinách proběhly ve výuce mluvnice i literatury víceletého i čtyřletého cyklu. Všechny navštívené hodiny byly z hlediska forem práce dobře strukturované, učivo odpovídalo učebním osnovám, učební pomůcky byly v průběhu hodin využity. Vhodně byl používán i doplňkový učební materiál (ukázka, nahrávka, publikace). Zařazeny byly formy práce odpovídající moderním trendům ve vyučování - samostatná práce, skupinová práce, referát, žákovská korekce. Žáci prokázali dobré znalosti v průběhu hodnocení, ale i v samostatné aplikaci učiva a vyvozování nových poznatků z předloženého materiálu (učebnice, jiný text). V nižších ročnících gymnázia byla vhodně uplatňována okamžitá zpětnovazební informace, proběhl kontrolní diktát, sešitům žáků je věnována dostatečná pozornost.

Předepsané kontrolní práce byly kontrolovány v těch třídách, kde proběhla hospitace. Významné negativní zjištění se týká předepsaných písemných prací v primě. 1. písemná práce byla pojata jako domácí, napsána byla v období prosinec-leden, ale v době konání inspekce nebyly práce ve 12 případech vyučujícím vůbec opraveny. U další 2. písemné práce, napsané v březnu, chyběla oprava vyučujícím v 10 případech. Další negativní zjištění se týká úpravy, chybělo označení třídy, někdy jméno žáka, datum bylo povětšinou neúplné. Doporučení ČŠI se týká přijetí okamžitého opatření k odstranění zjištěného nedostatku. Ostatní kontrolované písemné práce obsahovaly všechny náležitosti.

Předmětová komise ČJ se vzhledem k výsledkům předcházejících inspekčních zjištění problematikou kontrolních písemných prací zabývala, každý vyučující příslušného předmětu obdržel přesně formulované požadavky k metodickému postupu při realizaci předepsaných písemných prací. Vzhledem k tomu, že současný ředitel školy je ve funkci pouze 2 měsíce, bude tato problematika předmětem další inspekční činnosti zaměřené na řízení a kontrolu činnosti školy. Další práce předmětových komisí je postavena na zabezpečení maturitních zkoušek, přípravu přijímacích zkoušek, na požadavky vybavení kabinetů, používání učebnic a přípravu soutěží a olympiád. Práce předmětové komise ČJ je v chodu školy zřejmá, spolupráce mezi vyučujícími funguje.

Realizace výuky českého jazyka a literatury je na velmi dobré úrovni, všechny hospitované hodiny byly hodnoceny jako vynikající a nadprůměrné. Dílčí negativní zjištění se týká neúplné opravy prací v primě a jejich grafické úpravy.

Cizí jazyky

Škola ve svém vzdělávacím programu nabízí výuku 4 cizích jazyků - AJ, NJ, FJ a LA. Výuku zajišťuje 10 pedagogů a 2 lektori (AJ, NJ), z tohoto počtu pouze 1 vyučující neodpovídá odborné a pedagogické způsobilosti požadované pro výuku na střední škole.

Hospitace se uskutečnily ve 3 hodinách AJ, 4 hodinách NJ a 1 hodině FJ. Výuka většiny hodin proběhla v cizím jazyce, pouze ve 2 případech byla komunikace vedena česky. Hodiny měly logickou stavbu a byly pečlivě připravené. Vyučující střídali metody práce podle obsahu látky a věku žáků, vhodně žáky motivovali a ve většině hodin rozvíjeli jejich komunikativní schopnosti a dovednosti. Tato snaha byla efektivní, žáci velmi dobře reagovali a prokazovali komunikativní dovednosti, zvláště ve vyšších ročnících. Také v hodině anglického jazyka, ve které byli přítomni němečtí studenti (v průběhu inspekce se uskutečnil výměnný pobyt německých studentů), bez problémů probíhala vzájemná komunikace mezi žáky a jejich návštěvníky, všichni se na výuce v hodině bezprostředně podíleli. Metody výuky zvolené v nižších ročnících gymnázia byly přiměřené věku žáků, probíhaly spíše jako hry a soutěže a ve svém vyznění byly hodnoceny jako efektivní.

Z tohoto hodnocení se vymyká jedna zhlédnutá hodina, kterou lze charakterizovat jako tradiční způsob práce zaměřený převážně na výklad jevu, procvičování a překlad.

Předmětová komise cizích jazyků (PKCJ) v tomto školním roce začíná fungovat jako společný orgán pro všechny jazyky. Zabývá se sjednocováním požadavků na výuku, jde např. o stanovení maturitních témat, požadavků na učebnice, přípravu přijímacích zkoušek. Do kompetence PKCJ spadá i příprava testů pro potřebu zpětnovazební informace pro vedení školy (viz bod 4), dále PKCJ řeší i případy různé úrovně znalostí žáků po přijetí do gymnázia a připravuje soutěže a olympiády. Také se zabývala problematikou metodického postupu při realizaci předepsaných písemných prací podobně jako předmětová komise českého jazyka.

ČŠI provedla kontrolu předepsaných písemných prací v hospitovaných třídách. Negativní zjištění se týká části písemných prací v NJ, kde práce jsou realizovány formou testu a chybí zařazení souvislého textu, jak předepisují učební osnovy cizích jazyků. Analýzou obsahu těchto písemných prací bylo potvrzeno zaměření výuky NJ na překlad. Preferování této formy práce neodpovídá současným požadavkům kladeným na výuku cizích jazyků, protože je tak potlačována komunikativní funkce jazyka.

Celkově je výuka cizích jazyků v gymnáziu zajištěna velmi dobře, zhlédnuté hodiny byly hodnoceny jako vynikající a spíše nadprůměrné kromě 1 případu. Předmětová komise CJ na škole funguje, dílčí negativní zjištění se týká struktury předepsaných písemných prací v německém jazyce.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Pro hodnocení výsledků výuky Českou školní inspekcí nebylo použito vlastní testování vědomostí žáků ani užito jiných evaluačních prostředků. Škola si sama vytváří zpětnovazební informaci v cizích jazycích. Vyučující cizích jazyků s pomocí cizojazyčných lektorů zpracovávají učební látku dle podoby Sondy Maturant a takto zpracované testy používají v rámci vlastního hodnocení vzdělávacích výsledků žáků. Testy jsou už tradiční formou přehledu znalostí, výsledky jsou zveřejňovány na nástěnce v prostorách školy. Vnitřní struktura testových položek vychází z délky studia absolvovaného žákem. Žáci školy jsou s touto písemnou formou hodnocení srozuměni, v důsledku toho také k testování Sondy Maturant přistupovali zodpovědně.

Škola si podrobně vede statistiku umístění absolventů na vysokých školách. Např. ve školním roce 1997/98 podalo přihlášku na VŠ celkem 47 absolventů školy, přijati byli 24 žáci, což činí 51 % přijetí z výše uvedeného počtu. Na vyšší odborné školy a jiné studium bylo přijato 12 žáků, vyjádřeno v % celkem dále studuje 76,60 % absolventů školy.

Ve škole efektivně funguje žákovská samospráva, volení zástupci mají právo přenášet podněty a připomínky k organizaci a chodu školy. Vedení školy tyto podněty analyzuje, konzultuje a v případě shodného pohledu i realizuje. Z těchto fungujících vzájemných kontaktů žáků a vedení školy vyplývá i volba Studenta roku v závěru každého školního roku. Předcházející přípravou této události je volba nejlepšího žáka třídy, také třídní učitel se k této volbě vyjadřuje a vyhodnocení se účastní i předmětové komise. V závěrečné fázi je pak v průběhu pedagogické rady po zvážení všech aspektů zvolena z těchto žáků "osobnost roku". Tyto aktivity školy jsou hodnoceny velmi dobře, protože přispívají k formování odpovědného přístupu k vlastní práci, ale zároveň vytvářejí předpoklady pro uznání kvality kolegů.

Dalším výrazně kladným zjištěním jsou výsledky práce žáků v českém jazyce, kdy za spolupráce celé třídy s vyučující jsou vydávány práce žáků ve sborníku. Základním motivem sborníku je např. vztah ke kraji, etický problém apod. Tyto sborníky žákovských

prací dosáhly i mezinárodního ocenění během prestižního Mezinárodního bienále poezie v Belgii.

Chod školy se řídí dobře zpracovaným školním řádem, který uvádí i práva žáků. V současné době bude inovován novým vedením školy tak, aby zohledňoval aktuální situaci ve škole. Vystupování žáků v průběhu hodin i jejich celkové chování v prostorách školy bylo zdvořilé a kultivované.

Škola vykazuje znaky harmonických vztahů mezi žáky navzájem a mezi žáky a pedagogy školy. Žákovská samospráva je respektovaným partnerem vedení školy. Škola vytváří prostor a podmínky pro individuální rozvoj osobnosti žáků.

ZÁVĚRY

Škola spolehlivě zabezpečuje vzdělávání na předpokládané gymnaziální úrovni, stejně tak i svými přístupy ke studentům vytváří dobré předpoklady pro příznivý individuální rozvoj osobnosti svých budoucích absolventů a to jak vzhledem k jejich dalšímu studiu na VŠ, tak i vzhledem k dobré orientaci v praktickém životě.

Gymnázium v Rumburku lze tedy z celkového pohledu zabezpečení výchovně-vzdělávací činnosti hodnotit jako mírně nadprůměrné v porovnání s ostatními gymnázii.

razítko

Podpisy inspektorů:

vedoucí týmu ...Ing. Josef Toman

.....

členové týmu Marcela

Zavoralová.....

.....

.....

V Děčíně

dne 20. května 1999

Přílohy:

Inspekční zprávu jsem převzal(a) dne .9. června 1999

razítko

Podpis ředitele(ky) školy ...Mgr. Roman Kroutil v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu

inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání/ odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: MŠMT ČR	28. června 1999	067 - 157/99 - 03404
Školský úřad: Děčín	28. června 1999	067 - 158/99 - 03404
Rada školy: není zřízena	-----	-----

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
-----	-----	bez připomínek